

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	10So/162/2014
Identifikačné číslo spisu:	5014200887
Dátum vydania rozhodnutia:	16.12.2015
Meno a priezvisko:	JUDr. Zuzana Ďurišová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2015:5014200887.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa Z. K., nar. XX.XX.XXXX, bytom O., zastúpeného JUDr. Ivicou Firstovou, advokátkou, so sídlom v Dolnom Kubíne, Radlinského 1729, proti odporkyni Sociálnej poisťovňa, ústrediu, Bratislava, Ul. 29. augusta 8, o starobný dôchodok, na odvolanie odporkyne proti rozsudku Krajského súdu v Žiline zo dňa 16. októbra 2014 č. k. 25Sd/207/2014-35, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Žiline č. k. 25Sd/207/2014-35 zo dňa 16. októbra 2014 z r u ť u j e a v e c m u v r a c i a n a ďalšie konanie.

Odôvodnenie

Krajský súd v Žiline napadnutým rozsudkom zrušil podľa § 250j ods. 2 písm. a) O.s.p. rozhodnutie odporkyne č. XXX XXX XXXX X zo dňa 19. marca 2014, ktorým podľa § 65, § 274 a § 82 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“) priznala navrhovateľovi od 27. júla 2011 starobný dôchodok v sume 69,10 € mesačne.

Krajský súd v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že navrhovateľ, ktorému bol priznaný výsluhový dôchodok rozhodnutím Ministerstva vnútra SR č.: SRLZ-SZ-VZ-44.922-1/2010 z 26.11.2010 v sume 840,19 € od 1. októbra 2010, požiadal o priznanie starobného dôchodku od 27.07.2012 žiadosťou z 09.08.2013. Krajský súd považoval opravný prostriedok navrhovateľa za dôvodný, pretože má za to, že odporkyňa mala starobný dôchodok krátiť iba za dobu, po ktorú navrhovateľ odvádzal poistné do osobitného systému sociálneho zabezpečenia, pretože inak by bola táto kategória poistencov zvýhodnená v porovnaní s poistencami vo všeobecnom systéme sociálneho poistenia, ktorí výsluhový dôchodok nepoberajú. Odporkyňa takto nepostupovala, preto jej rozhodnutie je v rozpore so zákonom o sociálnom poistení, ako aj čl. 33 Dohovoru č. 128, čo je dôvodom pre jeho zrušenie pre nesprávny právny názor.

O trovách konania rozhodol krajský súd v súlade s ust. § 250k ods. 1 O.s.p. v spojení s ust. § 250l ods. 2 O.s.p. tak, že úspešnému navrhovateľovi ich náhradu nepriznal, pretože si ju neuplatnil.

Proti rozsudku krajského súdu podala odporkyňa odvolanie. Poukázala na skutočnosť, že navrhovateľovi

bola na určenie sumy priznaného výsluhového dôchodku zhodnotená doba služobného pomeru v rozsahu 36 rokov a 190 dní, čo opakovane potvrdilo Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky listom č. SPOU-OSZ-44 922-8/2014-VZ z 27. novembra 2014. S odkazom na judikáty R 83/2013 a R 55/2011 odporkyňa navrhovateľovi, ktorý je poberateľom výsluhového dôchodku, na určenie sumy starobného dôchodku započítala dobu služby a osobné vymeriavacie základy dosiahnuté počas výkonu doby služby a sumu starobného dôchodku znížila podľa článku 33 ods. 2 Dohovoru o sumu starobného dôchodku zodpovedajúcu obdobiu dôchodkového poistenia, ktorým je doba služby zhodnotená na určenie sumy výsluhového dôchodku za celé roky. Výpočet podrobne odôvodnila s tým, že po zohľadnení všetkých období dôchodkového poistenia a všetkých osobných vymeriavacích základov vypočítanú sumu starobného dôchodku navrhovateľa znížila o sumu zodpovedajúcu obdobiu dôchodkového poistenia, ktorým je doba služby zhodnotená na určenie sumy výsluhového dôchodku za celé roky. Tento spôsob výpočtu je v súlade s ustálenou súdnou praxou so zohľadnením čl. 33 Dohovoru; iný spôsob výpočtu by znamenal neprimerané zvýhodnenie navrhovateľa voči ostatným poistencom. Navyše spôsob krátenia starobného dôchodku iba za dobu, po ktorú navrhovateľ odvádzal poistné do osobitného systému sociálneho zabezpečenia krajský súd nekonkretizoval a ani právne neodôvodnil. Z týchto dôvodov navrhla, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil tak, že preskúmané rozhodnutie odporkyne potvrdí ako vecne správne.

Navrhovateľ v písomnom vyjadrení k odvolaniu žiadal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa potvrdiť a odporkyňu zaviazť na náhradu trov konania. Uviedol, že odporkyňa mu krátila vyplácanie starobného dôchodku nesprávne a v rozpore so zákonom, keď odpočítala doby poistenia do roku 2003 v spoločnom poistnom systéme a pri výpočte dní rozhodujúceho obdobia nezohľadnila obdobie dôchodkového poistenia v rokoch 1970 - 1984. Má za to, že nesprávnym a výlučne gramatickým výkladom zákona došlo k jeho diskriminácii, lebo odporkyňa mu niektoré doby poistenia nehodnotila vôbec, alebo dokonca hodnotenie odsunula. Odporkyňa je povinná vykonať výpočet dôchodkovej dávky starobného dôchodku tak, že započíta všetky doby odvádzaného poistného do sociálneho zabezpečenia okrem doby odvádzaného poistného do osobitného, resp. špeciálneho systému zabezpečenia policajtov. Teda po zohľadnení všetkých období dôchodkového poistenia a všetkých osobných vymeriavacích základov mu odporkyňa vypočítanú sumu dôchodkovej dávky zníži iba o sumu zodpovedajúcu obdobiu dôchodkového poistenia, ktorým je doba služby zhodnotená na určenie sumy príspevku alebo výsluhového dôchodku za celé roky odvádzaná iba do osobitného, resp. špeciálneho systému dôchodkového zabezpečenia (vojakov a policajtov). Priznanie výsluhového dôchodku podľa zákona č. 328/2002 Z. z., nevylučuje, aby obdobie výkonu služby policajta nebolo považované za obdobie dôchodkového poistenia podľa zákona o sociálnom poistení, ktoré je významné pre zistenie výšky dôchodku; zákon č. 461/2003 Z. z. nikde nevylučuje dobu poistenia v spoločnom systéme dôchodkového zabezpečenia do roku 2003, preto odporkyňa nemala odpočítavať dobu dôchodkového poistenia v spoločnom či všeobecnom systéme. Nie je legitímne odpočítavať dobu výkonu služby ako služobného pomeru od celkovej doby poistenia na účely výpočtu starobného dôchodku; povinnosť odpočítavať tieto roky zákon č. 461/2003 Z. z. neurčuje.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O. s. p.), preskúmal rozsudok krajského súdu a po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou osobou v zákonnej lehote (§ 204 ods. 1 O. s. p.) a ide o rozsudok, proti ktorému je podanie odvolania prípustné (§ 202 O. s. p. v spojení s § 250s O. s. p.), dospel jednomyselne k záveru, že odvolanie odporkyne je dôvodné. Rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ustanovenia § 250ja ods. 2 O. s. p. s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (www.nsud.sk). Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 16.12.2015 (§ 156 ods. 1 a 3 O. s. p.).

Predmetom odvolacieho konania bolo preskúmanie rozsudku krajského súdu, preto primárne, v medziach odvolania, preskúmal odvolací súd rozsudok krajského súdu, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania skúmal aj napadnuté rozhodnutie odporkyne, a to najmä z toho pohľadu, či krajský súd správne posúdil zákonnosť jej preskúmaného rozhodnutia o priznaní starobného dôchodku navrhovateľovi.

V konaní nebolo sporné, že rozhodnutím Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. p.: SRLZ-SZ-VZ-44.922-1/2010 z 26. novembra 2010 bol navrhovateľovi priznaný výsluhový dôchodok od 1. októbra 2010 v sume 840,19 EUR podľa § 38, § 39, § 58 a § 60 zákona č. 328/2002 Z. z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Podľa potvrdenia Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, vydaného na žiadosť odporkyne, na určenie sumy priznaného výsluhového dôchodku bola navrhovateľovi zhodnotená doba služobného pomeru v rozsahu 36 rokov a 190 dní.

Rovnako nebolo sporné, že navrhovateľ dosiahol dôchodkový vek v zmysle § 174 ods. 1 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov dovŕšením 56 rokov veku, t. j. 27. júla 2011. Žiadosťou z 9. augusta 2013 navrhovateľ požiadal odporkyňu o priznanie starobného dôchodku od 27. júla 2011. Odporkyňa o jeho žiadosti rozhodla rozhodnutím č. XXX XXX XXXX X zo dňa 19. marca 2014, ktorým mu podľa § 65, § 274 a § 82 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov od 27. júla 2011 priznala starobný dôchodok v sume 69,10 EUR mesačne, zvýšený od 01.01.2014 na sumu 91,40 EUR mesačne. V odôvodnení rozhodnutia podrobne zdôvodnila spôsob výpočtu sumy starobného dôchodku, zníženého podľa článku 33 ods. 2 Dohovoru o invalidných, starobných a pozostalostných dávkach č. 128 o sumu starobného dôchodku zodpovedajúcu zamestnaniu, ktorým je doba služby zhodnotená na určenie sumy výsluhového dôchodku za celé roky.

Proti tomuto rozhodnutiu podal navrhovateľ opravný prostriedok, pretože nesúhlasí so spôsobom výpočtu sumy jeho starobného dôchodku, resp. so spôsobom jeho krátenia. Odporkyňa sa bráni tým, že pri výpočte postupovala v súlade s ustálenou judikatúrou, vrátane judikátov č. R 83/2013 a R 55/2011.

Judikát č. 83/2013 obsahuje právnu vetu: „Priznanie výsluhového dôchodku podľa zákona č. 328/2002 Z.z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov nevylučuje, aby obdobie výkonu služby profesionálneho vojaka (policajta a vojaka prípravnej služby) bolo považované za obdobie dôchodkového poistenia podľa zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov, ktoré je významné pre zistenie výšky dôchodku“ z rozhodnutia sp. zn. 7So/138/2011 z 15.08.2012. V odôvodnení tohto rozhodnutia je však jednoznačne uvedené jednak to, že „Správne preto odporkyňa musí pri rozhodovaní o nárokoch poistencov, ktorým bola priznaná niektorá z dávok výsluhového zabezpečenia poistencov osobitného systému najprv vypočítať teoretickú výšku dôchodku, ktorá by im patrila vtedy, ak by všetky doby poistenia získali vo všeobecnom systéme (samozrejme pri zachovaní výhod z preferovaných zamestnaní, teda napr. pri skoršom odchode do dôchodku), následne vypočítať teoretickú výšku dôchodku, ktorá by im patrila po zhodnotení doby poistenia v osobitnom systéme a odpočítať ju od teoretickej výšky dôchodku, vypočítanej pri zohľadnení celej doby poistenia“ a tiež, že „odporkyňa musí postupovať v súlade s článkom 33 Dohovoru č. 128 o invalidných, starobných a pozostalostných dávkach vyhláseného v Zbierke zákonov pod č.416/1991 Zb. Starobný dôchodok navrhovateľa môže krátiť, a to primerane k počtu skončených rokov doby trvania služby profesionálneho vojaka rozhodujúcich pre výšku výsluhového dôchodku podľa § 39 zákona č. 328/2002 Z.z.“.

Rovnako z judikátu č. R 55/2011 vyplýva právny názor, že „na účely stanovenia výšky starobného dôchodku je potrebné do doby dôchodkového poistenia započítať aj doby, hodnotené na účely príspevku za službu (výsluhového dôchodku) a až po takom stanovení výšky starobného dôchodku možno sumu starobného dôchodku krátiť o sumu príspevku za službu, považovaného za výsluhový dôchodok.“ Slovo „možno“ tu nevyjadruje zváženie možnosti odporkyne, či bude dôchodok krátiť, ale vyjadruje, že krátenie je možné až po určení tzv. teoretickej výšky dôchodku.

Krajský súd bez toho, aby objasnil, prečo sa odchyľuje od právneho názoru vysloveného v cit. judikátoch, resp. bez toho, aby uviedol ustanovenie právneho predpisu, s ktorým je postup odporkyne pri spôsobe výpočtu starobného dôchodku navrhovateľa v rozpore a v čom spôsob jej výpočtu odporuje čl. 33 Dohovoru č. 128 ustálil, že jej rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Pretože napadnuté rozhodnutie krajského súdu nedalo zrozumiteľným spôsobom odpoveď na odporkyňou uplatňované námietky, pričom odvolací súd nebol oprávnený ani povinný tieto postupy a hodnotenia nahrádzať, dospel odvolací súd k potrebe zrušenia rozsudku krajského súdu. Na základe uvedeného odvolací súd podľa § 221 ods. 1 písm. f/ O. s. p. napadnutý rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

V novom rozhodnutí vo veci samej súd prvého stupňa rozhodne aj o trovách odvolacieho konania.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu n i e j e prípustný opravný prostriedok.